

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Türkiye’de inşaat sektörü, yoğun iş gücünün kullanıldığı, yüksek istihdamın olduğu, kendisine bağlı 200’den fazla farklı iş kolunu hareketlendirmesi nedeniyle ekonomide lokomotif sektörlerden biri olarak tanımlanmaktadır.

Her ne kadar son aylarda ekonomik krizin etkilerini azaltmak için kamu bankalarından inşaat sektörüne düşük faizli krediler verilerek sektörün canlanması hedeflense ve düşük faizli kredilerle ipotekli gayrimenkul satışları rekorlar kırsa da, bu satışlar ile sektörün elindeki stoklar eritilmiştir. Gayrimenkul sektöründe özellikle son bir yıldır yeni projelerde büyük bir durgunluk vardır. İnşaat sektöründeki daralma, aynı zamanda sektördeki istihdamı da dramatik şekilde düşürmüştür. Sektörün önümüzde ki iki üç yıllık süreç içinde de daralmaya devam edeceği beklenmektedir. Bu da sektördeki istihdamın daha da azalması ve daha çok işçinin işini yitimesi anlamına gelmektedir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın iş kolları ve sendika üye sayılarına ilişkin istatistikler tebliğindeki 2017 yılı Temmuz ayında inşaat sektöründeki işçi sayısı 1 milyon 828 bin 455 kişi iken, 2018 yılı Temmuz ayında kayıtlı işçi sayısı 1 milyon 805 bin 928 kişiye düşmüştür. 2020 yılı inşaat sektörü istihdamı ise 1 milyon 250 bin kişi olarak açıklanmıştır. Bu rakamlara göre; inşaat sektöründe son 1 yılda 361 bin, son 3 yılda ise 578 bin kişi işsiz kalmıştır. Sektörün istihdam verilerinde ki bu dramatik tablo aslında sektördeki daralmayı da ortaya koymaktadır.

Sektörde taşeronlaşmanın yaygınlığı, beraberinde de çok büyük sorunlar getirmektedir. Taşeronlaşmaya bağlı olarak sektörde çalışan işçiler, sosyal ve ekonomik güvencelerden yoksun bir şekilde kayıt dışı olarak, üstelik de işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmaksızın çalıştırılmaktadır. Ülkemizdeki inşaat sektörü zaten büyük bir gerilemenin içindeyken covid 19 salgının başlaması ile daha da zorlu bir sürece girmiştir. Bu süreç hem ekonomik daralmayı hızlandırmış, hem de işçi hak ve özgürlükleri bakımından zaten sektörde hakim olan kuralsız, güvencesiz ve esnek çalışmayı daha da arttırmıştır. İnşaat sektöründe çalışan işçileri işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından son derece yetersiz olan çalışma şartları, karşılanmayan ekonomik ve sosyal hakları, covid 19 süreci ile daha da geriye gitmiştir.

İnşaat sektöründeki hızlı daralmanın en büyük faturasını da yine işçiler işsiz kalarak ve ücretlerde ve sosyal haklardaki gerileme ile ödemektedirler. Çalışma

ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş sağlığı ve Güvenliğine ilişkin tehlike sınıfları listesi tebliğine göre çok tehlikeli sınıfta yer alan inşaat sektörü en fazla ölümlü iş cinayetinin görüldüğü sektörlerdendir. 2019 yılında en az inşaat sektöründe 336 işçi ölümlü yaşanmıştır.

İnşaat sektöründe çalışan işçiler açısından en önemli sorunlardan biri de sendikalaşmadır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın işkollarındaki işçi sayıları ile sendikaların üye sayılarına ilişkin 2019 Ocak ayı tebliğine göre; 13 numaralı iş kolu olan inşaat sektöründe çalışan işçi sayısı 1 milyon 259 bin 940, sendikalaşma oranı ise %4.42 olarak belirtilmiştir.

Bu çerçevede;

- 1) Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yayınladığı İş kollarındaki işçi sayıları ve sendikaların üye sayılarına ilişkin tebliğlerine göre 13 numaralı iş kolu olarak tanımlanan İnşaat sektöründe, önerenin cevaplandığı tarih itibarıyla çalışan işçi sayısı kaçtır? Bu çalışanların kaç sendika üyesidir?
- 2) Covid 19 salgınının başladığı 11 Mart 2020 tarihinden itibaren İnşaat sektöründe çalışan kaç kişi işten çıkartılmış ve kaç kişi işsizlik maaşı alabilmek için başvuruda bulunmuştur? Başvurulardan kaç kişi işsizlik maaşından yararlanmaya hak kazanmıştır?
- 3) Covid 19 salgınının başladığı 11 Mart 2020 tarihinden itibaren İnşaat sektöründe çalışan kaç kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmek için başvurmuştur? Başvurulardan kaç kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanmaya hak kazanmıştır?
- 4) Covid 19 salgınının başladığı 11 Mart 2020 tarihinden itibaren İnşaat sektöründe çalışan kaç kişi nakdi gelir desteğinden yararlanabilmek için başvurmuştur? Başvurulardan kaç kişi nakdi gelir desteğinden yararlanmaya hak kazanmıştır?
- 5) Covid 19 salgını döneminde, 4 ay içinde kaç işçi covid 19 nedeniyle yaşamını yitirmiştir? Hayatını kaybedenlerden kaç inşaat işçisidir?
- 6) 1 Ocak 2020 tarihinden önerenin yanıtladığı tarihe kadar inşaat sektöründe gerçekleşen iş kazası sayısı ne kadardır? Bu iş kazalarında kaç işçi hayatını kaybetmiş, kaç işçi iş göremez raporu almıştır?
- 7) Kayıtdışı çalışmanın yoğun olduğu sektörlerin başında gelen inşaat sektöründe, 1 Ocak 2020 tarihinden önerenin yanıtladığı tarihe kadar inşaat sektöründe faaliyet gösteren kaç işyerine Bakanlığınız müfettişlerince denetim yapılmıştır? Bu denetimlerde firmalara, her biri ayrı ayrı belirtilmek üzere hangi sebeplerle, hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmıştır? Bakanlığınızı denetimleri sonucunda işyerlerine, toplam ne kadar idari para cezası verilmiştir?
- 8) Ülkemizde inşaat sektöründe 2018 yılında başlayan daralma çok ciddi istihdam kayıplarına neden olmaktadır. Sektördeki istihdamın korunması için Bakanlığınızca bir çalışma yapılmakta mıdır?